HÜR BİLEK

HAKKA SAYGI AHDE VEFA

İŞÇİNİN, ESNAFIN ve KÜÇÜK SANATKÂRIN GAZETESİ

YIL: 1. — SAYI: 9

İDAREHANE: ANKARA CADDESİ İZZETTİN HAN No. 22 TEL: 24008 CUMARTESİ 12 HAZİRAN 1948

FİATI 10 KURUŞ

Tahsin Balta Çalışma Bakanlığında kaldı.

İşçi davasında, büyük anlayış ve titizlik gösteren Emin Erişirgil de 75 bin işçisi bulunan Tekele Bakan oldu.

Kabinenin istifa edeceği şayiaları evvelsi gün tahakkuk etmiş ve yeni kabine yine Hasan Saka tarafından kurulmuştur. Bu sefer kabineye hiç tecrübe edilmemiş genç ve yeni elemanlar alınmıştır. Bu değişiklikte Çalışma Bakanı Tahsin Bekir Balta yine aynı Bakanlıkta bırakılmıştır. 75 bin işçisi ile sosyal hayatımızda apayrı bir ehemmiyet taşıyan Tekel Bakanlığına Emin Erişirgil'in getirilmesi işçi muhitlerinde büyük memnunluk uyandırmıştır.

Tahsin Bekir Balta

Yeni kabinenin pazartesi günü efkârı umumiyeye ilân edeceği programında iş hayatına müteallik kısım merakla beklenmektedir.

Yeni hükûmet şu suretle kurulmuştur:

Başbakan: Trabzon milletvekili Hasan Saka.

Devlet Bakanı, Başbakan yardımcısı: Trabzon milletvekili Faik Ahmet Barutçu.

Adalet Bakanı: Rize milletvekili Fuad Sirmen.

Millî Savunma Bakanı: Samsun milletvekili Hüsnü Çakır.

İçişleri Bakanı: Erzurum milletvekili Münir Hüsrev Göle.

Dışişleri Bakanı: Sivas milletvekili Necmettin Sadak.

Maliye Bakanı: İzmir milletvekili Şevket Adalan.

Millî Eğitim Bakanı: Bingöl milletvekili Tahsin Banguoğlu.

Bayındırlık Bakanı: Kocaeli milletvekili Nihad Erim.

Ekonomi Bakanı: Diyarbakır milletvekili Cavid Ekin.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı: Maraş milletvekili Dr. Kemal Bayazıd.

Gümrük ve Tekel Bakanı: Zonguldak milletvekili Emin Erişirgil.

Tarım Bakanı: Seyhan milletvekili Cavid Oral.

Ulaştırma Bakanı: Seyhan milletvekili Kasım Gülek.

Ticaret Bakanı: Gaziantep milletvekili Cemil Said Barlas.

Çalışma Bakanı: Rize milletvekili Tahsin Bekir Balta.

Adana Mensucat Fabrikası İplik ve Dokuma İşçileri Sendikasının Kongresi

ALİ KIRKLAR'IN TEKLİFİ ÜZERİNE, KONGRECE SOSYAL BAREM TÜZÜĞÜNÜN KALDIRILMASINA VE YARDIM SANDIĞI TESİSİNE KARAR VERİLDİ.

Adana (Özel) — Adana Millî Mensucat Fabrikası İplik ve Dokuma İşçileri Sendikasının yıllık kongresi 30 Mayıs pazar günü saat 14,30 da Halkevi salonunda yapılmıştır.

Kongre Başkanlığına oy birliğile Salih Karaaslan seçildikten sonra yönetim kurulunun bir senelik çalışma raporu ile denetim kurulunun mürakabe raporu okundu ve her iki rapor da ekseriyetle kabul edildi.

Sendikanın 30 Mayıs 948 tarihinden 30 Mayıs 949 tarihine kadar tahmini bütçe tasarısının müzakeresine geçildi. Bu esnada üyelerden Ali kırklar tasarının gider kısmındaki iki bin liralık sosyal yardım giderinin sendika gelirini zayıflatacağını esas sendikanın halen tatbik etmekte olduğu (sosyal barem tüzüğünün) değiştirirerek bir yardım sandığının tesisini daha doğru olduğunun nazarı itibara alınarak teklifinin reye konulmasını istedi. Teklif reye kondu ve sosyal yardım baremi tüzüğünün kaldırılarak bir yardım sandığının kurulmasına ve bütçe tasarısındaki iki bin liranın taksit taksit bu sandığa ödenmesine oybirliğiyle karar verildi ve bütçe tasarısı olduğu gibi kabul edildi.

Müteakiben idare kurulu seçimine geçildi ve gizli oyla yapılan seçimde yüz altmış altı reyle Nüsret Anafarta 156 reyle İbrahim Zengel 152 Hüseyin Albay, 152 reyle Mehmet Şahingöklü, 150 reyle Niyazi Solmaz, Seydi Karayayla, Muhsin Karataş asil üyeliklere, 149 reyle Hamit Ağaçdiken, Salih Yörün

(Devamı Sahife 2 de)

Sendikanın Yeni İdare Heyeti

Sanayicilerin mühim toplantısı

Bu toplantıda, muamele vergisinden ve fuzulî ithalâttan acı acı şikâyet edildi.

İstanbul sanayicileri perşembe günü saat 14:30 da Ticaret ve Sanayi Odası salonunda toplanarak muamele vergisinin sanayi ham maddesine irca meselesile, gelişigüzel ithalâtın sanayi şubelerine indirmekte olduğu ağır darbeyi görüşmüşlerdir.

Yüzü mütecaviz sanayicinin iştirakiyle yapılan bu fevkalâde toplantıda, Maliye Bakanlığından dört Ekonomi ve Ticaret Bakanlıklarından ikişer delege hazır bulunmuşlardır.

Toplantıyı, Sanayi Birliği İdare Heyeti Reisi Dr. Ahmed Cudi Birtek açmış ve dış ticaretimizdeki aksaklıklarla hususi sanayiin inkişafına mâni olan vergi sistemlerine temas ederek bugünkü şartlar altında memleket sanayiinin dejenere olmaya yüz tutruğunu, ithalât işlerinde çok hassas davranmak gerektiğini bildirmiş ve sözlerine devamla demiştir ki:

— Bizce herhangi bir madde

(Devamı sahife 4 de)

Yeni Kabine ve iş hayatı

Bu haftanın en mühim iç olayı muhakkak ki, eski kabinenin istifası ve yeni kabinenin teşkilidir. Üç gündenberi bütün matbuat, kabine hakkında tahminler ve tahliller yapmakla meşgul. Yeni hükûmetin şansı hakkında kâfi derecede tahminler yapıldı ve yapılmakta. Biz bu konuya temas edecek değiliz. Programı henüz hazırlanmakta olan bir hükûmetin, çalışma hayatımız bakımından bir yenilik yaratıp yaratmıyacağı meselesi herhalde okuyucularımızı bir hayli düşündürmektedir.

Eski kabinenin hayatı, diğer bakımlardan olduğu gibi, iş hayatı bakımından da başarısız geçmiştir. Ticaret, Ekonomi ve Çalışma Bakanlıklarının koordine bir şekilde çalışmaları ve alınan bir çok hatalı kararlar yerli sanayii büyük ölçüde hırpalamış, piyasa krizlerine, işsizliğe sebebiyet vermiştir.

Beri taraftan Çalışma Bakanlığı, Sadi Irmak'ın bıraktığı yerden hemen hemen ileri gidememiştir. Birçok kanun tasarıları, tüzükler, baremler vardı ki, bir seneye yakın zamandanberi komisyonlarda hazırlanıp Meclise sevkedilemedi. Meselâ, İş kanunu! Bütün bunlar, işçiyi ümitsizliğe ve itimatsızlığa sevketmektedir.

Kabine değişti. Çalışma Bakanı sayın Balta, yine aynı vazifeye tâyin edildi. Ankaradan gelen haberlerden öğreniyoruz ki, siyasî mahfillerde Çalışma Bakanının hangi muvaffakiyetinden dolayı yerinde bırakıldığı sorulmaktadır.

İşçi, dertlerine medar olacak tedbirleri dört gözle beklerken, kabinenin istifası üzerine tekrar ümide kapılmış bulunuyor.

Bir kabinede, her hangi bir Bakanın muvaffakiyetinde kabine arkadaşlarının da tesiri olduğu şüphe götürmez bir hakikattir. Eğer, Çalışma Bakanının, kapanan devrede çok şey yapamamasının sebeplerinden biri de eski kabine arkadaşları ise, bu sefer şansı daha iyi görünmektedir. Çünkü, kabinenin yeni azaları arasında sosyal fikirleriyle tanınmış bazı simalar görmekteyiz.

75 bin işçisi bulunan bir Bakanlığa getirilen sayın Emin Erişirgil'in işçi dâvasındaki hizmetlerini hepimiz biliyoruz. Bütün işçiyi memnun eden (ücretli hafta tatili) hakkındaki kanun teklifi en yeni hizmetlerindendir. Esasen Zonguldak gibi işçi kesafeti bakımından Türkiyenin birinci derecede gelen bir şehrinin milletvekilidir. Bu itibarla Çalışma Bakanı için, sayın Erişirgil'i mükemmel bir mesai arkadaşı sayabiliriz.

Ticaret Bakanlığını deruhte eden sayın Cemil Barlas'ı da sosyal fikirli bir sima olarak tanımaktayız. Dış ticaret üzerinde kararlar alınırken, yeni Bakanın selefleri gibi, yerli sanayii baltalayacak ve memlekette işsizlik yaratacak şekilde emtia ithaline müsaade etmiyeceğini beklemekte haklıyız.

Çalışma Bakanı ise kâfi miktarda tecrübe edinmiştir. Yeni kabine arkadaşlariyle, muvaffak olmaması için bir sebep görmüyoruz.

Sabahattin SELEK

Türk İşçisinin Kadirşinaslığı

Meclise verdiği sual takriri dolayısile Türk işçisinin Hulûsi Oral'a teşekkürü

Denizli Milletvekili ve B. M. Meclisi Çalışma komisyonu sözcüsü Hulusi Oral'ın işçi meselelerine dair sözlü sorusu ve hafta içinde Çalışma Bakanının verdiği cevap okuyucularımızın malûmudur.

Hulûsi Oral'ın işçi dâvasına karşı gösterdiği alâka ve bilhassa Mecliste söylediği sözler bütün işçiyi son derece memnun etmiştir. Gerek işçi sendikalarını temsilen, gerekse münferiden bize müracaat eden bir çok işçi arkadaşlar gazetemiz vasıtasile Hulûsi Oral'a teşekkür etmek arzusunu izhar etmişlerdir. Beykoz Deri ve Kundura Sanayii İşçileri Sendikası Başkanı Selâhattin Okdoğanın sendikası namına Hulûsi Oral'a gönderdiği mektubu, bütün işçinin hissiyatına tercüman olacak mahiyette bulduğumuz için aynen neşrediyoruz:

Mecliste davamızı büyük bir liyakat ve aşkla müdafaa etmeniz size karşı derin minnettarlık ve sevgilerimizin tezahüne vesile oldu. Bu hattı hareketiniz, her zaman görmeğe alıştığımız neticesiz, bakan, milletvekili ve müfettiş ziyaretlerinden başka bir inanış havası yaratmıştır.

Fabrikamızı ziyaretiniz esnasında alışmadığımız bir dikkat ve alâka ile dâvalarımıza temasınız bizlerde küçük bir ümit ışığı doğurmuştu, Meclisteki konuşma ve terakkinizle bu sezişimizdeki isabeti meydana koymuş bulunuyorsunuz.

Dâvamızı ayni şevkle benimseyen ve müdafaa eden üç beş milletvekimiz olsa, uzun zamandan

(Devamı sahife 4 de)

İşçi Sigortaları kurumu Müdürü Ankaradan döndü

İşçi Sigortaları Bölge Müdürlerinin Ankarada Çalışma Bakanlığında evvelki hafta yaptığı toplantıya iştirak etmiş olan şehrimiz İşçi Sigortaları Müdürü Nedim Güven pazartesi günü İstanbula dönmüştür. Bu toplantıda genel kurul toplantısında alınan kararlara uygun olarak daha verimli çalışmak hususunda alınacak tedbirler ve İstanbul şubesinin tatbikatta karşılaştığı güçlükler üzerinde genel müdürlükte konuşma ve müzakereler yapılmıştır. Bütün bunlardan maksat edinilen tecrübelere istinaden daha rasyonel çalışmak imkânlarını elde etmek sigortalı işçilerimize yapılacak yardımlarda en ufak gecikmeği dahi ortadan kaldırmaktır.

Diğer taraftan öğrendiğimize göre İşçi Sigortaları malûliyet baremi genel müdürlükçe tamamile hazırlanıp Danıştaya sunulmuştur. En kısa zamanda Danıştaydan çıkacağı ümit ediliyor.

Karabükte işçilerin sosyal durumu

Fabrikada memnun olmıyan bir tek işçi yoktur. Yalnız yevmiyeler az.

Karabük - Çankırı - Zonguldak ve çevresinde işçi ve esnafı ilgilendiren meseleler hakkında tetkik gezisine çıkan Rüştü Şardağın ilk notlarını aşağıda okuyacaksınız.

Karabük bucağına geldiğim gündenberi duyduğum memnunluğun büyük ölçüde tesiri altındayım. Benim işçi davasına, bir millî dava olarak sarıldığımı, bütün yazılarımda ise sert, tarafsız ve dürüst kaldığımı, bilen okuyucularımı bu memnunluk her halde sevindirecektir. Türkiyede işçilerin, bir sınıf zıddiyetine meydan vermeden teşkilâtlanması, ve onlar için çırpınışımızdan çıkacak netice nedir? İşçilerimizin refahı, ve sosyal seviyelirinin yükselmesi değil mi? İşçilerle iş verenler ve idareciler arasında kardeş bağları kurulmuş olması değil mi? Karabükte, bu neticenin gerçekleştiğine sevinerek şahit oldum. Kulüp, sinema, dinlenme evi, hastahane, okul, istirahat, sanatoryom, yaz kampları. Bütün bu teşkiller işçiler içindir. Bekâr işçilere pavyon, evlilere ikişer odalı, bahçeli, temiz ve 13 lira gibi az bir ücret karşılığı evler, parasız bir öğün yemek, elbise, parasız nakil vasıtalarından faydalanma. Bütün bunlar da sosyal işçi yardımlarının bir cephesidir, ilk göze çarpan taraflarıdır. 14 haneli bir köyün adını kendisine ad yaparak kurulan 15.000 kişilik Karabük bucağında, demir ve çelik fabrikası her gün yeni bir hamle ile sanayiin medeniyetimizi yükseltecek olan faziletinden örnekler veriyor. Çamlı tepeler, Keltepe, ormanlar ve sırtta yükselen yeni şehrin, yeni inşaatı ile çevrili Karabük, işçiyi ön plânda ele alan bir de fabrika müdürüne sahiptir. Fabrikada memnun olmayan bir tek işçi mevcut olduğunu isbat edebilecek bir [illegible] tekdaşın bulunacağını tahmin etmiyorum. [illegible] büyük bir işçi kafilesi ilk [illegible], rahatlarından ve bu rahatlığı sağlıyan fabrika müdürü Muhittin Ertan'dan bahsediyorlar. [illegible]. Gerçekten o, [illegible] faaliyetleriyle ve eserleriyle mü[illegible] isbat eden bir insandı. Kendisini ilk ziyarete gittiğim gün beş dakikadan fazla duramadım. Zira o gün, işçilerinin dileklerini dinleme günüydü. Defterde ilk sırada bulunan işçi adına dikkat ettim. Göreceğiz [illegible] (Hemşehri, [illegible])

(Devamı sahife 4 de)

Güceniyece yok!

HANGİSİ DOĞRU

İş Kanununun aksak görülen kırk küsur maddesi değiştirilecek.

Sosyal sigortalar genişletiliyor, ihtiyarlık sigortası ihdas edilecek.

İşçi hastahaneleri kurulacak.

Malûliyet baremi çıkacak

Ücretli hafta tatili hakkındaki kanun tasarısı Meclise verildi.

Asgari ücret tarifesi hazırlanıyor.

Velhasıl (yapılıyor!), (yapılacak!).

Henüz yapılmışı yok!

Bu vaziyeti gören işçinin ağzından hep şu tekerlemeleri dinliyoruz:

Sabreden derviş, muradına ermiş.

Tekkeyi bekliyen, çorbayı içer.

Sona kalan, dona kalır.

Şimdi de biz soralım:

Acaba hangisi doğru?

NOKTA

Kırım Devleti sabık Cumhurbaşkanı Cafer Kırımer'in Zonguldakta işçiye Konferansı

Geçen hafta içinde Zonguldak'a gitmiş olan Cafer Kırımer 28 ve 29 Mayısta Zonguldak Halkevi salonunda iki mühim konferans vermiştir.

Birinci konferansın konusu: (Rus tarihinin ve fikir gelişmesinin esası ve Rus emperyalizmi) ve ikinci konferansın konusu: (Rus inkılâbı, bolşeviklik, rusculuk ve komünistlerin cihan inkılâbı gayeleri) idi.

Konferanslar, dalgaları kapılardan dışarıya taşan büyük bir halk kütlesi tarafından heyecanlı bir alâkayla dinlenmiştir. İlk konferans 115 ve ikinci konferans 10 dakika ara ile 2 saat sürdüğü halde, dinleyiciler, bütün bir dikkat kesilerek konferansları sonlarına kadar takip etmişlerdir. Bu konferanslarda vali ve memurlar, subaylar ve siyasî, millî ve iktisadî sosyal kuruluşlar mensupları millî eğitim ailesi, seçkin bir gençlik ve halk kütlesi hazır bulunmuşlardır.

Kırımer, 31 Mayıs ve 1, 2, 3 Haziran (Üzülmez, Kozlu, Kilimli) maden bölgelerinde Türk işçilerine ve köylülerine ayrı ayrı konferanslar vermiştir.

Cafer Kırımer

Maden bölgelerinden, E. K. İ. Havza Genel Müdürü İhsan Soyak, üstadı dinleyicilere tanıtarak konuşma konusunu bildirmiş ve üstaddan sonra Dr. Müfhad Altıok söz söylemiştir. Bölgelerden binlerce işçi ve köylü konferansları dinlemişlerdir. Konuşmalar sık sık dakikalarca süren alkışlar ve (sağ ol, var ol, yaşa!) sesleriyle karşılanmıştır.

Cafer Kırımer daha birkaç gün Zonguldakta kalacak, halk için genel bir konuşmadan sonra Maden Teknisyen okulunun 1500 kişi alan büyük salonda öğrenci ve öğretmenler için bir hasbıhal de bulunacak.

Cafer Kırımerin maden bölgelerinde işçiler ve köylülerle konuşmalarını aşağıda özetliyoruz:

(Türk işçilerine ve köylülerine Rusyanın kızıl cennetindeki köylülerin ve işçilerin durumundan bahsedeceğim) diye söze başlıyan Kırımer, konuya geçmeden önce Türk tarihinin, Türk harsının kuvvetinde durmuş ve bilhassa Türk'e dıştan bakan düşmanların onun cehlinden faydalanarak müşareke dev-

(Devamı sahife 3 de)

Dünya İşçilerinden Rusyaya açık mektup

Merkezi Chicago'da bulunan Dünya Sanayi İşçileri Birliği, amele sınıfının hâmisi geçinen Sovyet hükümetinin işçilere karşı nasıl bir siyaset takip ettiğini gösteren çok şiddetli bir açık mektup neşretmiştir. Buna "Sovyetler Birliği İlim Akademisi İçtimaî İlimler Kütüphanesi Müdürü D. İvanov„ imzasile gönderilen bir mektup vesile teşkil etmektedir. İvanov, Birliğin "Sanayi İşçisi„ adındaki organından bazı sayıların eksik olduğunu bildirerek bunları kütüphaneye gönderilmesini istemiştir. Dünya Sanayi İşçileri Birliğinin bu mektuba verdiği cevabın en mühim kısmını vesika mahiyetinde bazı noktaları ihtiva ettiği için buraya aynen iktibas ediyoruz:

Acaba hatırlar mısınız, Mr İvanov? Vaktile Kronştat deniz tezgâhlarındaki işçiler, amele hareketinin tarihinde en asil ve en hayırlı maksatlarla grev ilân etmişlerdi. Bu işçilerin grevine sebeb şuydu: Leningrad'da, Moskovada bir çok kadın ve çocuklar, hattâ komünist partisi merkezinin dışında çöp tenekelerindeki süprüntüleri yiyenler bile açlıktan ölürken komünist kodamanlarının keyif çattıklarını görmüşlerdi. Bunları hatırlıyor musunuz?

Biri Dugaşvili (Stalin), diğeri Bronştayn (Trotskiy) adında iki kişi, Kronştat'a bir alay makineli tüfekle ve bir sürü yalanlarla gittiler, grevcilerin davalarını dinliyeceklerini söylediler. Fakat işçiler, onların namusuna güvenerek, davalarını mahkeme huzurunda izaha hazırlanırken askerler onları duvarların dibine sıraladılar ve makineli tüfekle kurşuna dizdiler.

Sizin hükümetin Kronştat'ta öldürdüğü insanların hayatını geri verirseniz biz de size "sanayi işçisi„ bütün koleksiyonlarını verebiliriz. Bunların bir çoğu bizim çocuklarımızdı. Bizden olmıyanlar da bizim gibi insanlardı.

Yabancılara "hoş geldiniz„

Kuzba kamplarını hatırlar mısınız Mr. İvanov? Yüzlerce çocuğumuzun "işçiler vatanı„ kurmak ümidile Rusyaya gittik. leri bilir misiniz? Bunlar, dahili harbin yaralarından akan kanları, memleketin demiryollarından, madenlerden, bugünkü sanayiin ihtiyacı olan ham maddeleden mahrum olduğunu görünce, kendi paralarile alât edevat aldılar, aralarında kooperatifler kurdular ve yarı medeni Amerikayı bırakıp gayrimedeni Rusyaya gittiler. Sizin hükümet bunlara "hoş geldiniz„ dedi, emeklerinin yüzde ellisini onlara vermeyi kabul etti, yaptıkları fedakârlıklardan ve gösterdikleri teşanütten dolayı hepsini göklere çıkardı. Sonra, yiyecek vermedi, ücretlerini kesti, iftira etti ve nihayet hepsini öldürttü.

Biz "sanayi işçisi„ nin bütün koleksiyonlarını vermeye hazırız. Fakat siz bize Şatov'un, Andreyçin'in hayatını iade edebilir misiniz? Hükümetiniz bunların ustalığını ve himetlerini sitayişle karşılamıştı. Fakat sonradan bunları de öldürdü. Çünkü, kendi fikirlerini ifade etmeye hakları olduğunu düşünmek gibi bir delilikte bulunmuşlardı.

William D. Haywood'un hâtıra defterine mukabil "sanayi işçisi„ nin bir çok ciltlerini vermeye hazırız. Fakat hükümetiniz, Amerikan işçileri o zaman yeni doğmakta olan, bugün ise komünist cennetinizde bütün olgunluğuna bulan Sovyet istibdadı hakkında malûmat almasınlar diye bu hâtıra defterini yakmıştır.

Cennete davet edilenler!

Hatırlar mısınız? Viyana işçileri Dolfusün papazlar faşizmine ve Prens von Starhemberg'in Cermen nasyonal sosyalizmine karşı kahramanca mücadeleye girişmişlerdi. O zaman hükümetinizin bunlara sizin memleketinizde bir cennet vadettiğini her halde bilirsiniz. Öyle ise, sonradan hükümetinizin hür fikirlerile Rus köylülerinin köleliğinde tesir icra etmelerinden korkarak, bunları öldürdüğünü de bilirsiniz. Bu yetişmiyormuş gibi hükümetiniz onlara bir de "Troçkiyci„ damgasını vurdu.

Bunların [illegible] bizim çocuklarımızdı. İçtimaî [illegible] ile Dünya Sanayi İşçileri arasında [illegible] "[illegible]„ [illegible]

Bu kurbanlardan bir tanesi-

nin hayatını bize iade edebilir misiniz?

İdeal kurbanları

Dünya Sanayi İşçileri Birliğinin deniz ulaştırma işçileri Almanyada Stettin'den başlayıp Hamburg ve Anvers'ten geçerek Le Havre'a kadar uzanan bir saha üzerinde demokrasi adına büyük bir iş başarmaya girişmişlerdi. Bu 510 delikanlıdan bir çoğu sizin çete tarafından verilen emirlerle öldürülmüştür. Bunu bilir misiniz? Kreb -yahud diğer ismile Jan Valtin- adında bir genç bu cinayetlerde rolü olduğunu itiraf etmişti. Onun yalancı olduğunu söylemeye kalkmayın sakın: Yalancı olmasaydı, hükümetiniz onu para ile tutar mıydı? Onun "iyi bir insan olmadığını„ söylemenize de lüzum yok: İyi bir insan olsaydı sizin gibi kimselerin arasında ne işi vardı?

Bilir misiniz ki naziler Hamburg ve Stettindeki "kırmızı kartlı„ ları en cesur ve en tehlikeli düşmanları sayarlardı. Sizin komünist partisi, sizin çetelerinizin tarafından başlanan cinayeti Hitlerin çeteleri tamamlasınlar diye onları birer birer gösterdiler.

Bunlardan birini bize iade edin, size istediğinizi vermeğe hazırız.

İspanya harbinde

1936 da İspanyadaki generaller isyanına dair kütüphanenizde herhalde bazı kayıtlar vardır. Bunları okursanız, görürsünüz ki Fransız sosyalist partisi İspanyadaki işçi kardeşlerine yardım etmek üzere milletlerarası alaylar fikrini ileri sürdüğü zaman sizin hükümetiniz bütün hakimiyetin kendisine verilmesini istemiş, aksi takdirde memleketin meşru hükümetine silâh satmıya çağını söyliyerek tehdidde bulunmuştu.

Sizin kaynaklarınızdan aldığımız malûmata göre hükümetinizin o tarihte İspanyaya gönderdiği "askerî mütehassıslar„ ın hepsi, Rusyaya döndükleri zaman kurşuna dizilmiştir. Bunun için size kabahat bulacak değiliz. Fakat onları niçin İspanyaya göndermeden evvel öldürmediniz? Bu "mütehassıslar„ yüzünden bir çok kişi hayatlarını kaybetmiştir.

Rusyaya dönenlerden yalnız XV inci tugay kumutanı Kopeç (Yugoslav) kurşuna dizilmemiştir. Onun, şimdiye kadar üzerine asker elbisesi giymiş kimselerin en korkağı, en alçağı olduğunu bilir misiniz? Lavelle'i (Fransız), Kalaus'ı (Alman) ve Çevedev'i (Rus) kurşuna dizdiğiniz halde onu aynı akıbetten esirgeyişinizin sebebi acaba bu mu?

Size istediğiniz koleksiyonları göndeririz. Fakat bir şartla: Çeteniz "Beşmunkas„ ismindeki gazetemizi Macar işçilerine göndermemize müsaade eder mi? Bir de fince çıkan gazetemiz var. Fin işçilerinin de onu okumalarına acaba hükümetiniz izin verir mi?

Komünist propaganda tahsisatı

Teklif ettiğimiz şartları belki pek ağır bulursunuz. "Ölenler bir daha diriltilemez„ dersiniz. Kabul. O halde para ile pazarlık edelim.

Biliyorsunuz ki, çalışan kuvvetleri parçalamak ve birbirine düşürmek için Amerikan komünist partisine en aşağı 5 milyon dolar harcadınız. Daha fazla masraf ettiğinize eminiz ama, biz bu kadarını biliyoruz. O halde, hükümetinizi bu sefer de Amerikan işçilerini birleştirmek için 5 bin dolar harcamağa razı edebilir misiniz?

Fazla mı buldunuz? Peki ama, Rus hükümeti Amerikada Atlas Okyanosu sahillerindeki işçiler arasında çalışan bozguncu ve baltalayıcılara yarım milyon dolar harcamıştı ya? Bu faaliyet hakkında gizli dosyalarınızı verirseniz "sanayi işçisi„ nin bütün koleksiyonlarını göndeririz.

Efganistana kadar

Amerikadan Efganistana kadar bütün memleketlerde çalışan sınıfı birbirine düşürmek için sarfettiğiniz milyonlarca dolar Rus köylüsünün alın teri ile kazandığı ve sizin hükümetin gasbettiği paralardır. Belki de siz verseniz bile bu haram parayı biz kabul etmeyiz. Nitekim, Amerikadaki adamlarınız bize para teklif ettikleri zaman daima geri çevirdik.

Bizde hakikî bir ilim akademisi [illegible]

(Devamı sahife 3 de)

MUHTELİF HABERLER

İŞ BULMA KURUMUNUN GEÇEN AYKİ FAALİYETİ

Çalışma Bakanlığı İş Bulma Kurumunun geçen ayki faaliyetinin kat'i neticeleri belli olmuştur. Geçen ay iş hayatı bakımından buhranlı geçmesine ve işsizliğin bütün şiddetiyle hüküm sürmesine rağmen, kurumun raporlarına göre:

Mayıs ayı içinde Kuruma 216 meslekli erkek, 138 meslekli kadın ve 164 de meslekli çocuk veya genç müracaat etmiştir. Ayrıca 177 mesleksiz erkek, 46 mesleksiz kadın ve 86 mesleksiz çocuk veya genç de kendilerine bir iş bulunması için müracaatta bulunmuşlardır. Bunlardan meslekli erkeklerden 146 sına, meslekli kadınlardan 127 sine, meslekli çocuklardan 155 ine, mesleksiz erkeklerden 137 sine, mesleksiz kadınlardan 41 ine ve mesleksiz çocuklardan da 76 sına iş bulunmuştur. Netice olarak müracaat eden 827 kişiden 682 sine iş bulunabilmiştir. Buna göre kurum müracaat edenlerin yüzde 82 sine iş bulmağa muvaffak olmuştur.

SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜNÜN İŞVERLERİNİ TEFTİŞİ

Sağlık Müdürlüğü müfettişlerinin iş yerlerini teftişleri, büyük bir hızla devam etmektedir. Bu hafta içinde Halkalı taş ocakları kâmilen kontrol edilmiş ve çalıştıranların ruhsatnameleri bulunup bulunmadığı tetkik edilmiştir. Bu ocaklarda az bir işçi çalıştırıldığı ve fabrikasyon bulunmadığı için fazla bir eksik görülmemiş ve görülen ufak tefek noksanların tamamlanması için de mühlet verilmiştir.

Dün de Yeşilköydeki fabrika ve atölyelerin kontrolüne başlanmıştır.

İKİ ÇİMENTO FABRİKASI KURULACAK

Sivasta, ikinci dünya harbi içinde kurulmuş olan çimento fabrikasının kapasitesi 950 senesinde iki misline çıkmış olacaktır. 943 te işletmeye açılan bu fabrika yıldan 90 bin ton çimento istihsal etmeketdir. 946 senesinde bu randımanı 106 bin tona çıkartarak rekor teşkil eden bir istihsalde bulunmuştur.

Fabrikanın binası yapılırken istikbalde tevsi edileceği düşünüldüğünden ölçüler ona göre tutulmuş ve memleketin çimento ihtiyacını karşılamak için bu tevsiin bir an evvel yapılmasına karar verilmiştir. Bu iş için Holanda, Belçika ve Alman firmaları müracaatta bulunmuşlardır. Önümüzdeki günlerde bunlardan birine ihale yapılacaktır.

Memleketin yıllık çimento ihtiyacı 600 bin tondur ve günden güne artmaktadır. Halihazırda Türk Çimento fabrikalarının istihsali ise 400 bin tonu geçmemektedir. İhtiyaca tam olarak cevap verebilmek için ayrıca Zonguldak'la Filyos arasında ve İzmirde çimento fabrikalarının kurulması düşünülmektedir.

İNEGÖL'DE TÜTÜN BAKIM EVİ YAPTIRILACAK

Tekel İdaresi İnegöl'de büyük bir Tütün Bakımevi inşa ettirmeğe karar vermiştir. 15 bin denk tütün alabilecek olan bu binanın inşaatına yakında başlanacaktır.

PAMUK EKİMİNİN TEŞVİKİ

Malatya ve Elâzığda pamuk ekonomisinin teşviki için gerekli çalışmalara başlamıştır. Bu illerde mahsul bereketli olduğu takdirde Malatya fabrikasının bütün ihtiyacı tamamen karşılanmış olacaktır. Malatyada 12.15 ton, Elâzığda 52 ton pamuk tohumu müstahsile dağıtılmıştır.

NAZİLLİDEKİ KOMÜNİST TAHRİKÇİLER

Nazilli basma fabrikasında saklanan komünist tahrikçisi, aslen Piriştineli olup küçük yaşında Ayvacık'a gelen İstanbul San'at Okulunu bitirdikten sonra Rusyaya giderek dokuma fabrikalarında staj gören Ali Kösemiha'oğlu hakkında Savcılık soruşturması ve emniyetin araştırmaları devam etmektedir.

Nazillideki söylentilere göre, Kösemihaloğlu memleketimizde veya hariçte bir komünist şebekesiyle alâkalıdır.

Hadisenin bir Türk işçisi tarafından ihbar olunduğu, idari makamlarca alınan tertibat üzerine emniyet teşkilâtının hâdiseyi bütün delâiliy'e suçüstü meydana çıkardıkları öğrenilmiştir.

Nazilli mensucat işçi vekili [illegible] başkanlığı yayınladığı bir tebliğde [illegible]

MESELELER:

İşçi sigortaları nasıl çalışıyor

Türk işçisini yakından ilgilendireceği pek tabii olan işçi sigortaları kurumu, gene kurulu, bu yıl da 26 nisanda çalışmalarına başlayıp esaslı görüşme ve konuşmalardan sonra, iş hayatımız için, büyük önem taşıyan bir çok kararlar alarak, 3 nisanda sona ermiştir.

Önce işçi sigortaları genel kurulunun nasıl ve kimlerden teşekkül ettiğini kısaca belirteceğim, genel kurul 4792 sayılı sigorta teşkilât kanununa göre Çalışma Bakanı tarafından toplanır ve toplantıya Çalışma Bakanı başkanlık eder.

İstanbul ve Ankara üniversitelerinden sosyal sigortalarla ilgili ilim âlimimizin çok değerli 10 kadar mensupları ile, Sağlık Bakanlığı sosyal yardım ve umumi hıfzıssıhha dairesi genel müdürleri, hazine genel müdürü, Başbakanlık yüksek murakabe ve Çalışma Bakanlığı mensuplarile İstanbul, İzmir, Bursa, Eskişehir, Samsun, Zonguldak, Adana ve Karabükten belli iş kollarından 18 işçi ve iş veren eşit sayıda katılır.

Hakikaten modern bir düşünüş neticesi olarak, ilgili iş hayatının içinden gelen seçkin işçi ve işveren temsilcileri, memleketin değerli ilim adamlarını bir araya toplayan bu kurul, geçen yıllar olduğu gibi bu yıl da işçi sigortalarının bir yıllık çalışmalarını inceden inceye tetkik ederek gerekli gördüğü yerlerde dilediği gibi tenkidlerde bulunmuş ve yapıcı direktifleriyle, sigorta kurumunun bir ilerki yıllara ait çalışma plânının ana hatlarını tesbit etmiştir. Elbette ki burada alınan kararların tatbikı cihetine gidilecektir. Türk işçisinin iş kazalarını, meslek hastalıklarını ve analık hallerini sigortalıyan bugünkü sosyal sigortaların bir kül olarak ele alınması lâzımdır. İşçilerimizin gelecekleri iş kanununda derpiş olunan sigorta kollarile, tamamiyle emniyet altına alınmadıkça ve en kısa bir zamanda umumi hastalık, ihtiyarlık, malûliyet sigortaları kurulmadıkça ve mevcutlarında işçilerimiz daha geniş mânada faydalanmadıkça, isteklerin her toplantıda tekrar tekrar ileri sürüleceği pek tabiidir. Çünkü bu istekler, iş hayatının başında gelen ihtiyaçlardan doğmaktadır.

Şunu iftiharla ve bir hakikat olarak söyliyebilirim ki şimdiye kadar yapılan bütün toplantılarda sayın ilim adamlarımızla, iş verenlerimiz, iş hyatının esaslı olarak tanzim olunması ve işçilerimize daha çok yardımlar yapılmasını, temiz bir kalble istemişler ve her türlü kolaylığın gösterileceğini söylemişlerdir.

Sigorta kurumunun 1947 yılı çalışmaları hakkında vereceğim rakamlarla esaslı bir fikir edinmek kabildir. 1947 yılında yurdumuzda (5609) iş yerinde çalışan bütün işçiler, iş kazası, hastalık, ve analık hallerine karşı sigorta edilmişlerdir.

Kuruma 1947 yılı içinde intikal eden iş kazası (11379) dır. Bunun (4591) Zonguldak, (2880) İstanbul, üst tarafı da diğer bölgelerde vukua gelmiştir. Aynı yıl içinde kazadan ve meslek hastalığından (271) ölüm vak'ası tesbit olunmuştur. Tabii ölen işçilerin hak sahiplerine gelir bağlandı, ayrıca (211) sigortalıya da daimî iş göremezliğe uğramıştır. (Bunlara malûliyet baremi 2,5 yıldanberi çıkarılmadığından avans verilmektedir) Meslek hastalıkları ise (166) vakadır. (Görülüyor ki meslek hastalıkları ilmi ve tıbbi bakımdan çok azdır. Umumi hastalık sigortasının kurulmasına mutlak ihtiya çvardır. Ancak bu suretle işçilerimizi koruyabiliriz.)

Analık vak'aları (14768) dir. Bunlardan (12696) sı erkek işçinin karısının analığı (2072) si de sigortalı kadının analığıdır. Bu miktarın 1948 yılında arttırılmasına yönetim kurulunca karara varılan analık yardımlarile daha da çok falalaşacağını umuyor ve temenni ediyorum.

Kurum bir yılda (8.548.851) lira pirim toplamış ve 1947 yılında sigortalılara tedavi masrafları da dahil (1.921.647) lira ödemiştir. Ayrıca gelecek yıllara ait ayrılan karşılık (3.370.018) liradır. 1946 ve 47 yılında toplanan [illegible] yardımlar ve diğer masraflar [illegible] (6.499.454) lira da bankalarda, tahvillerde yatmaktadır. Halbuki yapılan her

toplantıda işçi arkadaşlar, meslekî sayılan hastalıkların Türk işçisini tatmin etmediğini, iş verenlerimizle birlikte umumi hastalıklar için âcil tedbirler alınmasının icabettiğini, memleketimizde mevcut sağlık tesislerinin hiçbir suretle ihtiyaca kifayet etmediğini işçilerimiz esaslı olarak tedavi edilmediklerini bir

Yazan:
İşçi Sigortaları Kurumunda İşçi Üye
RAHMİ ALP

çok zorluklarla karşılaştıklarını söylemişlerdir.

İşçi ve iş verenlerimiz kendi menfaatleri için işçi sigortalarında toplanmış bulunan mühim miktardaki sermayelerin, işçinin sağlığını korumak için kurumun lüzumlu gördüğü yerlerde tesislere sarfetmesini, bu arada işçiler için hastanelerin, revirlerin inşasını istemişlerdir.

Yalnız kendi menfaatlerini düşünmiyen işçi ve işverenlerin aldığı bu kararlar, aynı zamanda umumi hastanelerin bugünkü yükü de hafiflemiş olacak ve böylece bir millî vazife de ifa edilmiş bulunacaktır.

Esasen işçi sigortaları genel kurulu namına bir heyeti kabul buyuran **Sayın İnönünün de işaret ettikleri gibi sigortalar hayırlı teşekküllerdir. Elinizde para ve imkân da var. Yurdumuzda büyük bir ihtiyaç olan hastaneler meydana getirirseniz, kendi ihtiyaçlarınızı karşılamış olursunuz. Buna lüzum var. Buyurmuşlardı.**

Evet, sigortayı yapan müessese bir vazife yüklenmiştir. Bu vazifesini hakkile yapabilmesi için sağlık tesisleri kurmağa mecburdur. Yakında genel kurulun temennileri gereğince hakikat olacağını kuvvetle ümit ettiğimiz, hastalık sigortası ele alındığı zaman, sağlık tesisi işi daha büyük bir önem kazanacaktır. Bir hastanenin inşası doktor ve mühendis olmadığım halde, uzun bir zamana mütevakkıftır. Bu iş derhal ele alınmazsa, daha uzun müddet, biz işçilerin, sağlığı esaslı olarak korunamıyacaktır. Zaten genel kurula her toplantıda bu konu üzerinde hassasiyetle durmuş, ve lüzumunu açıkça belirtmiştir.

Bu yıl genel kurulda alınan kararları ve varılan neticeleri iki kısma ayırabiliriz. Bunlardan bir kısmı, kurumun daha verimli olması için, mevzuatta kanunen, gerekli gördüğü değişikliklerin yapılmasını icabettirecek mahiyettedir. Diğer kısmı ise, iş hayatımızı yakinen ilgileyen mevzulardır. Bunlardan bazılarının ana hatlarını şöylece sıralıyabiliriz.

A — Çalışma gücü azalan sigortalılara kanunen yapılacak yardımlara esas teşkil edecek malûliyet bareminin derhal çıkarılarak, sakatlanan işçiye avans değil kat'i olarak ödeneğin verilmesini,

B — 15 günden az süren geçici işgöremezliklerde kurumca ödenmiyen ilk üç günlüklerin ödenmesini, veya iş kanununun 25 inci maddesinin 2 nci fıkrasının 12 yıldanberi hazırlanmayan listenin bir an evvel hazırlanarak sigortaların ödemediği ödeneklerin işçilere verilmesinin teminini,

C — Meslekî ve işin yürütüm şartlarından ileri gelen hastalıklar tam tesbit olunmadığından ve bu hastalıkların çerçevesi çok dar bulunduğundan, işçilerimizin karşılaştıkları her türlü hastalık hallerinde esaslı olarak tedavi yardım görebilmeleri için umumi hastalık sigortasının kurulması, verem hastalığında işçilerimizin himaye olunmaları,

D — İhtiyarlık sigortasının işçilerimizin faydalanabileceği gibi, yaş haddi de düşünülerek, tesisi,

E — İşçilerimizi daha esaslı tedavi edebilmek için lüzumlu yerlerde ihtiyacı karşılayacak sağlık tesisleri, işçi hastaneleri kurulmasını,

F — Doğumlarda, iş kazaları ve meslek hastalıklarında yapılan yardımların arttırılması ve benzeri yardımlar gibi çok esaslı noktalarda durulmuştur.

Tabii sayın genel kurul dağıldıktan sonra işçi sigortaları genel müdürlüğü ve kurumun yönetim kurulu, pek de salâhiyeti olmadığı halde derhal genel kurulun kararlarını gerçekleştirmek için harekete geçmiş ve ilk olarak yönetim kurulunda 100 işçi üyenin teklifi ile genel müdürlük ve yönetim kurulu analık yardımında emzirme ödeneğini her bir çocuk için 30 liradan 60 liraya çıkarmıştır. Bu karar Çalışma Bakanlığına sunulmuş ve pek yakında Çalışma Bakanlığı da bu teklifi yerinde bulup kabul ettikten sonra doğum vak'alarında işçilerimize analık yardımı 90 lira yerine 120 lira maktuan verilecektir. Ayrıca sigortalılara iş kazası, meslek hastalığı ve analık halleri yüzünden geçici iş göremezliklerde beynelmilel aldıkları ödeneklerin ihtiyaçlarını karşılamadığını göz önünde bulundurularak pazar günleri de işgöremezlik ödeneğinin verilmesi yönetim kurulunca karara bağlanmıştır.

Bu suretle işçilerimize 1948 yılında sigorta kurumu genel kurul kararları gereğince daha çok yararlı olmağa çalışılacaktır.

İşyerlerinin Sağlık teftişine hız veriliyor.

İş yerlerinin Sağlık Müdürlüklerince sağlık durumlarının kontrol edileceğini geçen sayımızda yazmıştık. İlk olarak Yedikule şişe ve cam fabrikası kontrol edilmiş, yıkanma yeri ve su durumunda görülen noksanlar tesbit edilmiş ve tamamlanması için fabrikaya mehil verilmiştir.

Kontrolların ne durumda olduğunu öğrenmek için kendisiyle konuşan bir arkadaşımıza Sağlık müdürü Dr. Faik Yargıcı demiştir ki:

— Kontrolları hızlandırmak için kadromuzu genişlettik. İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğü iş müfettişlerinden Dr. Mustafa Emre dairesinin muvafakatile İstanbul merkez hükümet tabipliğine tâyin edilerek teşkilâtımıza katılmıştır. Dr. Mustafa Emre ve teşkilâtımıza katılan diğer meslekdaşlar daha ziyade kontrol işlerinde çalışacaklar. Yeni tâyin edilecek arkadaşlar pazartesi gününden itibaren vazifeye başlıyacaklar ve iş yerlerinin kontrolleri de pazartesinden itibaren hızlandırılacaktır.

1 inci sınıf
VEREM ve DAHİLİ HASTALIKLAR MÜTEHASSISI
Dr. SADIK BİLGİSEVEN
Muayenehane: Fatih Tramvay caddesi Kristal kıraathanesi karşısında
Muayene saatleri: Pazardan başka her gün öğleden sonra saat 3.30 — 8 arasında
Tel. Evi 20406

Adana Mensucat Sendikasının kongresi

(Baştarafı sahife: 1 de)

Osman Demir, 147 reyle Mehmet Hemen, Cabbar Sarpkaya, Cemali Kor, Ali Bas, yedek üyeliklere murakabe komisyonuna da 152 reyle Mevlüt Bulca, 149 reyle Şükrü Emir, Lütfi Sendil, Cemal Peçenek ve Halil Faydalıel seçildiler.

İdare Kurulu kendi arasında yaptığı seçimde başkanlığa Nüsret Anafartayı, teşkilât şefliğine Mehmet Şahingöktüyü, İdare müdürlüğüne de Muhsin Karakaşı ve muhasip veznedarlığa da Hüseyin Albaşı seçtiler.

Kontrol komisyonunun da kendi arasında yaptığı seçimde başkanlığa oy birliğiyle Mevlüt Bulcayı seçtiler, yeni idare kurulunun genel kurula teşekkürünü müteakip dileklere geçildi.

Söz alan üyelerin dileklerinin sendikalarında hükümetimiz tarafından yakın zamanda [illegible]

HAFTANIN YAZISI

Sendika aşevi değildir!

Sendikalar kanunu meriyete gireli bir seneden fazla oluyor. Bu zaman zarfında, yarısı İstanbulda olmak üzere 50 den çok sendika kuruldu. Bu mevzuda bir hayli yazılar yazıldı, sözler söylendi, konferanslar verildi. İcap ederdi ki, sendika mefhumu kafalarda az çok şekil bulmuş olsun. Maalesef, işçinin büyük bir kısmı sendikanın mâna ve mefhumu üzerinde yanlış fikir taşımakta devam ediyor. Sendikada ilâhi bir kudret bulunmadığını, sendikanın bir darphane, bir darülâceze, bir aşevi olmadığını idrak eden işçi pek az. Mucize asrında yaşamadığımız bir hakikattir. Sendika idarecileri ise birer Zatı Sungur değildir. Sendikaya aza olup, ayda 25.50 kuruş da ödedikten sonra (yap!) yahut (Ver!) demek en büyük insafsızlık olur. Başı ağrıyan, canı sıkılan sendikaya koşarsa, sendika hangi biri ile başaçıkabilir? İşçi Sigortaları Kurumu diye bir müessese var. Doğum yapan kadın işçiye, veya karısı doğuran erkek işçiye bir doğumu karşılayacak kadar para veriyor. Bir de sendikadan doğum yardımı beklemek abes düşer.

Binlerce hakiki ihtiyaç sahibi dururken yangından mal kaçırır gibi bir fırsat zuhurunda sendikaya musallat olmak, ne insanlığa, ne de işçiliğe yakışır hareket değildir.

Bir sendikanın nizamnamesinde, şu kadar hasta yatan azaya bu kdar para yardımı yapılır, diye bir hüküm bulunabilir. Başına böyle bir hal gelen sendika azası, çalıştığı fabrikadan yevmiyesini alıyorsa veya karısı ve 2 oğlu, bir damadı hep beraber çalışıp kazançlarını aynı eve getiriyorlarsa sendika nizamnamesindeki hükümden faydalanmaya kalkmamalıdır. Çünkü; onun reddettiği yardım sokağa atılmış değildir. Yine kendisine tam muhtaç olduğu anda sarfedilmek üzere sendika kasasında bekleşilecektir.

1000 azası olan bir sendika 50 kuruşluk aidatı azalarından her ay yüzde yüz toplasa kasaya senede 6.000 lira girer. Buna mukabil bir senede en az 500 kişi hastalansa ve onar lira yardım görse ve 50 kişiye 20 şer lira doğumdan dolayı para ödense kasa boşalır.

Netice itibariyle, sendikaya senede 6 lira ödeyip 10 lira çekmek o teşekkülün yıkılmasına zemin hazırlamak demektir.

Sendikaların kasalarında milyonlar birikmedikçe işçinin daha bu günden beklediği şey olamaz. Ancak, şu var ki, biz millet çe uzun vadeli menfaatlere itibar etmeyiz. Ahşap evimiz her an yangın tehlikesine maruzdur, Allaha emanet eder, sigorta yaptırmayız. Birikmiş paramız vardır, bankaya yatırmayız. Kazandığımızı günü gününe yer, ileriyi düşünerek üç beş kuruş biriktirmeyiz. Velhasıl, bizim için hemen elimizin altındaki menfaat, menfaattir.

İşte bu zihniyetle, sendikaları, dananın emmesine fırsat vermeden sağılacak bir inek gibi sağmakta acele ediyoruz.

İşçiler, eğer sendikadan fayda bekliyorlarsa bu fayda para yardımı değildir. Sendikaların topladıkları aidat, işçinin istikbalini sağlıyacak bir çok mühim işlere sarfedilmelidir.

Geçenlerde, Adana Millî Mensucat Fabrikası iplik ve dokuma işçileri sendikasının yaptığı yıllık kongrede Ali Kırklar adında bir arkadaş, bütçe tasarısının gider kısmındaki 2.000 liralık sosyal yardım giderinin sendika gelirini sayıflatacağını, tatbik edilmekte olan (Sosyal barem cüzüğü) nün kaldırılarak, bir yardım sandığının tesisini teklif etmiş ve bu güzel teklif kongre tarafından kabul edilmiştir.

Sendikaların bekası için, bütün işçi arkadaşlarımın bu anlayışı göstermesini temenni ederim.

Zira, sendika aşevi değildir!

S. SELEN

HÜRBİLEK'e ABONE OLUNUZ.

İLÂN TARİFESİ
2 nci ve 3 üncü sayfalarda santimi 1,5, son sayfada da bir liradır.

İÇ ve DIŞ OLAYLAR

İÇ OLAYLAR:

Aşırı cereyanlarla savaş komisyonu raporunu hazırladı

Hüseyin Cahit Yalçın'ın başkanlığında sağ ve sol aşırı cereyanlara karşı alınacak tedbirleri tetkik eden komisyon faaliyetini bitirmek üzeredir. Bugün rapor son bir tetkike tâbi tutularak alâkalı makamlara tevdi edilecektir.

Söylendiğine göre bu raporda fikir ve vicdan hürriyetinin her şeyin üstünde belirtilmekte, bugünkü şartlar altında komünistliğin Rus ajanlığından farksız bulunduğu, fikir olarak bir adamın Marksist bir zihniyete sahip olabileceği, ancak bu sahada göstereceği faaliyetin suç teşkil edeceği ifdae edilmektedir.

Raporda iş ve işçi hayatımızın yeniden tanzimine ehemmiyet verilmesi istenmektedir.

Bu yıl mahsul bereketli

Ankaraya gelen haberlere göre, bu seneki mahsullerin geçen seneye nazaran çok daha bereketli olduğu anlaşılmaktadır. Toprak Ofis, mahsullerin idrak edildiği güney ve Orta Anadolu illerinde geniş mikyasta alıma başlamıştır. Önümüzdeki günlerde ekmekteki buğday miktarının yüzde yetmişe çıkarılacağından ekmekler beyazlaşacaktır.

Kimsesiz çocuklar

Kimsesiz ve anormal çocuklar tasarısını inceliyecek olan karma komisyon ilk toplantısını yapmış ve komisyonda kurulacak müesseselerin meşgul olması lâzım gelen çocukların tahdidi konuşulmuştur. Komisyon çalışmalarına devam etmektedir.

Yarın Toprak Bayramı

14 Haziran pazar günü toprak bayramı bütün yurdda merasimle kutlanacaktır.

Çalışma konferansı için hazırlanan heyetimiz gitti

Havaların muhalefeti yüzünden Pan-Amerikan uçağının bir gün gecikmesi üzerine San Francisco çalışma konferansına iştirak edecek beş kişilik Türk heyeti perşembe günü hareket etmiştir.

Heyet başkanı Nurullah Esat Sümer hareketinden evvel demiştir ki: - HM RPDÖ

— Konferansta memleketimizi temsil edecek heyette bulunmaktan bahtiyarım. Bildiğiniz gibi son zamanlarda Türk işçisinin lâyık olduğu şekilde kalkındırılması memleket efkârı umumiyesinin üzerinde durduğu mühim meselelerden birisi olmuştur. Milletlerarası çalışma konferansının gerek dünya ve gerekse bizim işçilerimiz için faydalı neticeler sağlayacağını ümit ediyorum.„

DIŞ OLAYLAR:

Motosikletten hafif yeni tip uçaklar

Yeni inşa edilmiş olan hafif İngiliz uçakları Manş denizinin üzerinden geçerek takriben 7 litrelik benzin sarfiyatiyle Belçika'dan İngiltere'ye gelmişlerdir 500 İngiliz lirası kıymetinde olan bu bir kişilik uçakların ağırlığı, bazı motosiklerden daha hafif olup 200 kilo kadardır ve 100 metreden daha az bir mesafeden havalanmaktadır.

İngiltere'de atomla işliyen santrallar var

Bristol şehrinin sağlık servisleri genel müfettişi Redstone bugün İngilterede atom enerjisi ile beslenen kazanlar mevcut olduğunu açıklamıştır. Redstone başlıca enerji kaynaklarını Uranium dan alacak olan elektrik fabrikalarının 10 sene sonra İngiltere'de işliyebileceği kanaatinde bulunduğunu ilâve etmiştir.

Mahkûmiyetleri istenen Alman sanayicileri

Bir müddettenberi bir Amerikan harp suçları mahkemesi tarafından yargılanmakta olan I. G. Farben kimya fabrikaları idarecilerinden 23 ünün duruşmaları bitmiş ve Amerikalı savcı tuğgeneral Telford Taylor, bu adamların bir tecavüz harbi hazırladıklarının sabit olduğunu söyliyerek mahkûmiyetlerini istemiştir.

Amerika Çalışma Bakanı öldü

Birleşik Amerika Çalışma Bakanı Levis B. Schvellenbachın bugün tedavi edilmekte olduğu Valter Reed hastahanesinde öldüğü Beyaz Saraydan tebliğ edilmiştir.

Bir kalb hastalığı çekmekte olan Bakan bir kaç haftadanberi tedvi altında bulunmakta idi.

Mareşal Smuts'un sözleri

Tanınmış devlet adamlarından eski güney Afrika Başbakanı General Yan Smuts bugün yeni ve tehlikeli bir tâbiye olan harbsiz istilâ sistemini tenkid etmiş ve bu tabiyenin dünyaya tahakküm etmek için komünistler tarafından kullanıldığını söylemiştir.

Smuts, sözlerine şöyle devam etmiştir:

— Yeni ideoloji, harbin ananevi şekillerine hiç benzemiyen bir teknik kullanmaktadır. Kendisine mahsus olan bu yeni görüş ve yeni tabiye ile dünyaya tahakkümü, harbe başvurulmadan sağlanmaktadır.„

Kırım Devleti sabık Cumhurbaşkanı Cafer Kırımer'in Zonguldakta işçiye konferansı

(Baştarafı sahife 1 de)

cimizde olduğu gibi onu sözde din bayrağı ile aldatacaklarını umdukları gibi şimdi de komünizm ve kızıl bayrakla onu dalalete düşüreceklerini ve fakat bunda muvaffak olmıyacaklarını söylemiş ve Türk Milletinin doğruyu, eğriyi, iyiyi, kötüyü, dostu, düşmanı sezmesindeki kudreti izah etmiştir. Bunu anlatırken, Atatürk'ün (Türke müsbet ve iyi şey veriniz, onun bunu reddetmesi ihtimali yoktur.) cümlelerine dayanarak: (Evet: Türk her müsbet, iyi, faydalı şeyi anlar ve benimser ve hem de ona bunları ancak Türk viddanlarının, Türk dimağlarının, Türk kalblerini bulup vereceklerini o bilir. Düşmanlarının yalancı vaitlerinin, yaldızlı haplarının onu yaşatmak değil, ölüme sürükleyeceğini o kavrar) demiş ve demir perdenin sırrı üzerinde durduktan sonra komünist idarelerinde işçilerin ve köylülerin yaşayışlarını canlı tablolarla gözler önüne sermiştir. Kırımerin konuşmasından bu bölümü aynen aşağıya geçiriyoruz:

(Sovyet istatistiklerine göre Rusyada bugün en az ücret alan işçilerle en yüksek ücret alan usta, mühendis, fabrika müdürü, devlet memurlarının maaşları bir araya getirilmek suretiyle yapılan ortalama hesapta, Sovyet işçisinin aylık kazancı 500 ruble olarak gösterilmektedir. Şurasını tekrarlıyalım ki, bu vasati, en az ücret alanlarla yüksek ücret alanlar bir araya getirilerek hesaplanmasından dolayı asgari ücret 500 rubleden çok aşağı düşer. Biz, Sovyet istatistiklerine göre vasati ücreti esas alarak 500 ruble kazançlarına karşı bu parayla ne labildiklerini ve Türk işçisinin de saat başına 37 kuruş üzerinden 8 saatte 300 kuruş yevmiye kazancını hesapladık. Havzadaki işçilerimizin ve memleketin gerek devlet ve gerek hususî fabrikalarında çalışan işçilerimizin günlük kazancının ortalama 300 kuruştan daha aşağıya düşmediğini, şüphesiz de teslim edersiniz.

Kırımer, Sovyetlerde ve bizde zaruri ihtiyaçların para karşılığı ile, bu parayı kazanmak için Rus işçisinin ve Türk işçisinin ne kadar çalıştığını bir bir göstermiştir. Bu ibret verici mukayeseyi şöyle çerçeveliyoruz.

Zaruri ihtiyaçlar	Bunları işçinin kaça aldığı		İşçinin bunları almak için nekadar çalıştığı			
Bir kilo ekmek	7	36,5	2	55	0	58
Sığır eti	30	150	12	0	4	0
Makarna	10	70	4	10	1	52
Şeker	15	113	6	12	3	0
Sâde yağ	64	500	26	40	13	20
Bir litre ay çiçeği	30	220	12	30	5	52
Bir yumurta (kapik)	1,60	10	0	40	0	13
Bir kilo yerli çay	160	1200	66	40	32	0
Kahve	75	625	31	15	16	40
Sigara	8	20	3	20	0	32
Yünlü işçi elbisesi	1400	37,5	348	20	100	0
Deri işçi ayakkabısı	260	1800	1800	20	50	0
Pamuk erkek çorabı	17	120	7	5	3	12
Madeni kol saati	900	2000	375	0	53	

Kırımer bu tablodan sonra sözüne şöyle devam etmiştir: (Sizleri daha fazla yormak için mukayeseyi burada kesiyorum. Bu mukayeseden şu netice çıkıyor: Adlarını saydığım yiyecek maddelerinden alabilmek için bir Türk işçisinin 3 saat çalışmasına karşılık bir Sovyet işçisinin 6 saat çalışması, gene adlarını saydığım giyim eşyasını almak için bir Türk işçisinin bir saat çalışmasına karşılık bir Sovyet işçisinin en az 4 saat çalışması zaruri bulunmaktadır. Demek ki Sovyetlerin işçi cenneti dedikleri memleketlerinde bir işçinin kazancı bizim işçimize göre ortalama 3,5 kerre daha azdır, Şurasını da unutmayalım ki, Sovyet işçisi bu kazancıyla ilkin karnını doyurma kve giyinmesine lâzım olan eşyayı satın almak mecburiyetindedir. Yurdumuzdaysa, bilhassa kömür havzasında, işçilerimiz parasız olarak yedirilmekte, giydirilmekte ve barındırılmaktadır. Ortalama 3 lira yevmiyeden başka 156 kuruş tutarında olan bu ek sosyal yardımı da hesaba katarsak, aradaki farkın nekadar büyük olduğu kendiliğinden ortaya çıkar.)

Kırımer, Bolşeviklerin köylüleri müşterek çalışma sistemine (Kolhoz) lara bağlamaktaki maksatlarının köylülerin ekmeğini, boğazlarını ellerinde tutmak olduğunu aydınlattıktan sonra, Rus köylülerinin vaziyeti şöylece ifade ettiklerini söylemiştir: (Komünistler, bize Toprak sizin, mahsul bizim, deniz sizin, balık bizim dediler. Toprağı devletin, mahsulü hükûmetin yaptılar, biz boş elle çıktık. Elimizde ki toprağımızı, yetiştirdiğimiz mahsulümüzü alarak bizi esir işçiler haline getirdiler.)

Kırımer, bundan sonra, gene köylülerin her yıl bütün mahsullerini, hattâ ineklerinin südünü ve tavuklarının yumurtalarını bile büyük mikdarını hükûmete vermeğe mecbur olduklarını belirterek konuşmasına şöyle devam etmiştir: (Bu ağır durumdan açıktan açığa şikâyet edemiyen köylüler, bazı mıntıkalarda gecenin karanlığından faydalanarak, köy meydanlarında birer tavuk asmışlar ve göğüslerine şu sözler yazılı kâğıtları iliştirmişlerdir: 'Hükûmetin benden istediği yumurtayı yumurtlıyamıyacağım korkusile kendimi astım.")

Kırımer, bolçeşiklerin harb sanayiini kuvvetlendirerek halkın ihtiyacını sağlıyacak sanayi kurmamalarını yüzünden zaruri ihtiyaçları karşılayan maddeler üzerinde Rusya ve komünist idareleri kurulan yerlerdeki darlık hakkında da şu fıkrayı söylemiştir: (Bundan dolayı, köylüler onlarla şöyle alay ederler: Bir komünist propagandacım, köylülere ve işçilere: 'Beş yıl canla başla çalışırsanız her birinizin bir bisikleti, on yıl çalışırsanız birer motosikletiniz, on beş yıl çalışırsanız birer otomobiliniz, yirmi yıl sonra birer tayyareniz olacak." demiş Köylüler, işçiler: "Acaba tayyareyi ne yapacağız"„ diye düşünmüşler Sonra birden bire hepsi sevinmişler: "20 yıl sonra tayyarelerimiz olursa, belki Sovyetler diyarının herhangi bir yerinde satılan kibritleri alabilmemiz için tayyarelerimizle oraya vaktinde ulaşmamız mümkün olur." demişler)

Kırımer, komünist idarelerinin müsbet, verimli bir yol olmadığını, yalnız Rusya değil, Lehistan, Yugoslavya, Macaristan, Romanya ve Bulgaristan gibi dünyanın en zengin ziraat memleketlerinde de açlığa sebep olmalariyle izah ettikten sonra bu yılın ocak ayında Bulgaristan, Romanya köylerinde açlık olduğunu tesbit etmiş ve bugün Romanya'da kapkara bir kilo ekmeğin 80 ley (bizim paramızla: 150 kuruş) olduğunu söylemiş ve arada mütehassıs bir işçinin ayda 70 kilo, mütehassı karşılığında çalıştığını bildirmiştir. Bundan sonra bizim yurdumuza geçerek (Türk köylüsünün kalkındırılması, davalarımızın en çetini en zorudur) demiş ve bunun ancak memleketimizin bütün gelir kaynaklarının işletmesi, düzenlenmesi, kuvvetlendirilmesiyle halledileceğini belirttikten sonra biz bütün partilerimizin Türk yurdunun müdafaasında daima aynı cephede, aynı imanla birleşecek lerinden ne kadar emin isek, ve bundan nasıl sonsuz bir sevinç duyuyorsak, aynı imanla bütün partilerimizin Türk çoğunluğunu, Türk köylü ve işçilerinin yükseltmek yolunda birbirleriyle kuvvetle yarışa çıkacaklarına katiyyen inanıyoruz. Onlar kuvvet ve muvaffakiyetlerini, ancak bununla sağlıyabileceklerdir. Halkda, doğrudan insaftan uzaklaşmıyarak sizlere şunu da söylemek borcundayım ki: İnkılâbımızdanberi Halk Partisi hükûmetleri tarafından Türk işçilerine tanıtılan iş kazaları, mesleki hastalıklar sigortası, analık hallerisigortası, işçi sendikaları kurma hakkı, yakında tatbikine geçilecek olan ihtiyarlık sigortası gibi hakları bütün dünya işçileri çetin mücadelelerle en az 50 yılda elde ettiler.) dedikten sonra, havzamızdaki işçilerin durumuna geçmiştir. Kırımer, havzamızda sosyal yardımın en yükseğinin yapıldığını tetkikleriyle öğrendiğini söyledikten sonra: (Sizlere yılda 30 milyon liraya yakın ücret ödenmektedir. Bundan başka sizleri barındırma, yedirme, yıkama, sağlık ve kültür işlerinis için de her yıl 16 milyon lira harcanmaktadır. Yani size verilen ücretten başka, yarısından fazlası: % 55 ini millettimiz, sizin rahatınız için vermektedir.

Sizin yevmiyenizden başka, gün de sizin her birinis için 165 kuruş daha sarfedilmektedir.) demiş ve bu gelişmenin, Türk milli Birliğinin Türk demokrasisinin kuvvetlenmesile daha hayırlı şekillere gireceğini belirttikten sonra konuşmasını şu sözlerle bitirmiştir:

(Yüzde yüz inanıyorum ki: içinizden hiç biriniz bu gayemize ulaşmamış için de Rusların ve komünistlerin bizlere örnek olmasını dilemezsiniz.)

(Geliniz hep birlikte, bütün dost ve düşmanın işitmesi için, mübarek dedelerimizin ruhlarını sevindirmek için bütün kuvvetimizle bağıralım: Türk yurduna Türk istiklâline, Türk inkılâbına dokunulamaz. Ak veya kızıl dünyanın hiç bir emperyalist düşman kuvveti ve onun hiç bir tehdidi, hiç bir sinir harbi Türkü yıldıramaz. Hiç bir yeni din ve bayrak adına yapılan tezvir ve yalanlarla Türk köylüleri, Türk işçileri aldatılamaz. Türk kardeşliği yıkılamaz, Türkün aydın, nurlu tarihi kapatılamaz. Evet aziz kardeşlerim, geliniz; gene hep birlikte şanlı tarihimiz ve kahraman milletimize lâyık Türk evlâdları, bir daha mübarek şehidlerimizin andlarını tekrarlıyalım: Ölüm var esirlik yok.)

Dünya İşçilerinden Rusyaya açık mektup

(Baştarafı sahife 2 de)

lardık. Fakat, sizin "ilim„ adı altında gönderdiğiniz neşriyatı görüyoruz, Bunlar bizim en aşağılık gazetelerden de kıymetsiz şeyler. En adi Amerikan gazetesinde bile sizin "İzvestiya„ nızdan, "Pravda„ nızdan daha fazla hakikat vardır.

Siberya mahkûmları

Evet, 1943 ve 1944 senelerinde çıkan "Sanayi İşçisi„ ni size göndermedik. Çünkü bunun gayet basit bir sebebi var:

Bu gazete sizin kütüphanenize girebildiğine göre, Rus işçilerinin de okumasında bir mahzur olmadığını düşünenler çoktu. Bunlar gazetemizi nerede bulurlarsa hemen alıp sizin memlekette köle gibi çalışan işçi arkadaşlarına göndermeğe çalışıyorlardı. Bu suretle ellerine "Sanayi İşçisi„ ni geçirip okuyanlar şimdi ne oldular? Bunu sorabilir miyiz? Ya Sibiryadadırlar, yahud da Lübyanka hapishanesinde GPU memurları tarafından öldürülmüşlerdir, değil mi?

Memleketinizde dirliğinize mensup bir Rus işçisi bulunduğunu öğrenseniz onu derhal kurşuna dizersiniz. Beş yüz kişi olsa şimdi Lehistanda, Finlandiyada, Balkanlarda olduğu gibi bütün Rusyada sıkı yönetim ilân edersiniz.

Kütüphanenizde bir işçinin gazetemizi okuduğunu görseniz ona derhal "siyasi akidesi bozuk„ damgasını vurursunuz. Bunu ne biz isteriz, ne siz! Onun için müsaade edin de gazetemizi göndermiyelim!

(Industrial Workers of the World'den)

T. C.
ZİRAAT BANKASI
Tasarruf Hesapları
İkramiye Plânı
Hesapları 50 liradan aşağı düşmiyenlere verilecek ikramiyeler:

4 tane	1.000	lira
4 „	500	„
4 „	250	„
40 „	100	„
120 „	50	„
240 „	20	„
400 „	10	„

Çekilişleri: 16 Şubat — 10 Mayis — 26 Temmuz 29 Aralık
Çekilişlerde İkramiye çıkmayan yerler için ayrıca 21 Haziran ve 10 Aralıkta 2 ilâve çekiliş daha yapılacak 6100 lira dağıtılacaktır

BOLŞEVİK Zindanlarında 12 SENE

Anlatan: İ. T. A. Yazan: NAZMİ SEVGEN

(Her hakkı anlatana aittir' Mehaz gösterilerek iktibas, tercüme ve hülâsa edilemez)

TEFRİKA No: 6

— Haydi çocuklar, sizi Türk seksiyonu başkanına götüreceğim.

Mükellef bir odada yazı masasının arkasında ve ayakta orta boylu, tıknazca kara gözlü, kalın kaşlı, gaga burunlu arkasında gri renkte Rus gömleği, ayağında kilot, çizme bulunan bir adam bizi kabul etti:

Şark zahmetkeşleri üniversitesi, Türk seksiyonu başkanı Sagamanyan. Azeri Türkçesile:

— Hoş geldiniz yoldaşlar Türkiye küçük burjuva memleketidir. Burada alacağınız terbiye ile küçük burjuva düşünceleriniz kaybolacak. Öz komünist olacaksınız. Muvaffak olduğunuz takdirde sizi Türkiyede propagandacı olarak kullanacağız.

Bize bu sert hitabı yapan adam Azerbaycanlı bir Ermeni Türk seksiyonuna başkanlık etmesi de dikkati celip, Vâlâ Nurettinin işaretile huzurdan çıktık.

Bu sefer de yatakhanede Selim isminde tıbbiyeli bir gencin, memlekete dönmek için yalandan delilik hareketleri yapmakta olduğuna şahit oldum. Zavallı genç Moskovaya geldikten sonra işin feciatini anlamış memlekete dönmek istemiş, bırakmamışlar. İşi deliliğe vurmuş. Battaniyeleri yırtıyor, komidinleri devriyor, bağırıyor, çağırıyor... Feci bir hal. Türkiyeye gönderiyoruz diye, zavallıyı alıp götürdüler. Akıbetini ancak Haktalâ bilir.

Şark komünist üniversitesi hakkında kısa bir bilgi vermek faydadan hali değil. Üniversitenin mevcudu 4000 3000 i Azerbaycan, Kafkas, Kırım, Özbek, Türkmen, Türkistan, Dağıstan, Gürcü, Ukrayna, Ermenistan gibi sözde müstakil olan Sovyet cumhuriyetleri ahalisi. 1000 ini de İngruppa denilen bizim gibi yabancı grubu teşkil ediyor. "İn" kelimesi İnostranniya yani yabancı kelimesinin kısaltılmış remzidir. Yabancı grubu teşkil eden 1000 talebenin içersinde de belki yetmiş iki buçuk millet var. Türk, Rum, Habeş, Cevalı, Japonyalı, Koreli, Çinli, Hintli, Efganlı, İranlı, Iraklı, Suriyeliler... Moskovada Komünizm aleyhtarı olan Ruslar bu üniversiteye "hayvanat bahçesi" derler. Teşbihte hata yok; mutedil, sıcak, soğuk iklimlerden gelmiş bir sürü insan...

Bu insan yığını içinde en samimi adamlar Japonlar ve Javalılardı. Bunlarda memleket sevgisi komünistliğin üstünde. Japonlar 35 kişi kadardı. Müttehit idiler. Japonyada Yahudi bulunmamasına rağmen Japonlar müthiş Yahudi düşmanı. Bir gün Kuçimof adında bir komünist üniversiteye konferansa geldi. Japonlar bağırarak sordular:

— Rus mu, Yahudi mi...

Geriden bir ses Yahudi diye cevap verdi. Japonlar salonu terk ederek gittiler.

Üniversitenin her seksiyonu için ayrı tedris usulü var. Defter ve kitaplar ağırdı. Biz henüz Rusca bilmediğimiz için derse gelen hocanın takriri ya Valânureddin, veya İsamil, Mesrur isimlerindeki Türkler tarafından tercüme edilir, biz o suretle okurduk. Elimize Karl Marksın, Leninin adalı eserleri sın, Leninin eserleri verilir, bunları mutlaka okumamız emredilirdi.

Derslerin ağırlığına, yaşama tarzının fenalığına, Komünist telkinlerine ve icaplarına tahammül edemiyerek memlekete dönmek istiyen ve İstanbulda fındıklı tütün fabrikası işçilerinden boksör Adil, bu günlerde Kırıma kadar kaçmış, oradan kayıkla İstanbula gitmek istemiş. Tutulmuş. Odesaya. Oradan da Moskovaya nakledilmiş. G P U nun Gollegya denilen encümeni tarafından casusluk suçile üç sene hapse mahkûm edilerek "Yaroslal" hapishanesine sevkedilmişti. Aşağıda bu gencin acıklı hâtıralarından bahsedeceğiz.

Ne tuhaf, ne garip... Ruslar; başka memleketlerin gençlerini bu hayvanat bahçesine toplıyarak zorla komünist yapmağa çalışırken, ötede öz Ruslardan milyonlarca insan rejime, gidişe, her şeye muhalif... Bunlardan en aşağı otuz altı milyon düşünen ve gören insan zindanlarda ve kamplarda çürüyor hâlâ. Bunlar "Asri firavunun" esirleri midir? Bu temiz insanlar; hakikaten suçlu iseler, demek Rusyada bu kadar çok muhalif var. Değilseler, şu halde Rusyadaki adaletsizliğin kurbanlarıdırlar.

Bolşevik zindanlarında gizlice elden ele dolaşan Amerikalı "Kenen" nin 19 uncu yüzyılın ikinci yarısında yazdığı "Sibir" isimli kitapta Carlık idaresinin hapishanelerde ve sürgünde çürüttüğü elli altmış bin insanın halinden endişe ile bahsedilmektedir. Bu kitabı zindanlarda okuduğumuz zaman acı acı güldük. Çünkü Car rejimine rahmet okutacak bir baskının ağır tazyiki altında nefes alamaz halde idik. RUSYADA: AİLE EFRADINDAN BİR VEYA BİR KAÇINI ZİNDANA VEYA KAMPA VERMEMİŞ BİR YUVA BULAMAZSINIZ.

Rus klâsik şairlerinden bizde de tercüme edilmiş eserleri okunan Lermantof'un Çarlık idaresi hakkında yazdığı şu parçacık, bugün bütün Rus halkının dilinde komünist rejimi için de nakarat gibi söylenmekte ve darbımesel hükmüne girmiş bulunmaktadır:

A on metejni, işşit buri,
Kak budto V buryah yest
pokoy.

Bu parçada Lermantof (Fırtınalar âleminde huzur varmış gibi o isyankâr, hep fırtınalar peşinde koşar) diyor. Öteden Puşkin ekolü şairlerinden Tütçef de

Lojis kak Ruski Çar
Vstan kak vse Slavyanski
Car

Yani Rus çarı gibi secdeye var, fakat birleşmiş Slav çarı gibi doğrul. İfadesile "Stalin" in bir çar gibi secdeye vardığını fakat bir Slav ittihadı çarı gibi kalktığını söyliyerek Rusyada her şeyin eski hamam, eski tas olduğuna işaret ve telmih etmek istemiştir.

Ne kadar doğru değil mi?

Üniversitenin Türk seksiyonu iki grup halinde idi. Biri Türkiyeye dönmek istiyenler, diğeri Ruslara satılmış olan komünistler. Birinci grubun ekseriyetini işçiler teşkil ediyordu. Bunların arasında Almanyada tornacılık tahsil eden İstanbullu Hâmit, Marangoz Selâmi tramvaycı Şinasi, Denizyollarından Nazmi, tesviyeci Raif, Hakkı ile isimlerini hatırlayamadığım daha dört beş Türk... İkinci grupta Doktor Şefik Hüsnü, Cevdet Nazım Hikmet, Hasan Âli Ediz, Vâlâ Nurettin, Tekin, Şakir, Lâz İsmail, Süleyman Nuri, Hüsamettin, (Aziz) (1) Alimof, Sagamanyan gibi Türk ve Ermenilerden mürekkepti. İyi hayat süren bunlar bu sebeple de komünistlikten memnun olan kimselerdi. Birinci grup ikinci grubun tehdidi altında idi. Bizi sürgünle, işkence ile, ölümle tehdid ederler, daha evvel memlekete dönmek fikrinde ısrar ettikleri için akıbetleri meçhul olan Serverle Niyaziden bahsederlerdi. Serverin (Doktor Şefik Hüsnünün kardeşi) Süründüğü İvanova şehrinde delirdiğini, fena vaziyette bulunduğunu işitmiştik. Arkadaşlarla aramızda konuştuk, Hayat isminde bir Tatar kadınını gizlice oraya gönderdik. Kadın bize Serverin İvanovada fabrikada çalıştığını, münzevi bir hayat geçirdiğini, papas gibi saç sakal bıraktığını, İstavroz çıkarıp kendi kendine konuştuğunu, gayri tabii halde bulunduğunu bildirdi. Acıdık, kadına kabilse, Serveri Moskovaya getirmesini yazdık. Bir müddet sonra Serverle kadın çıkageldiler. Bir tesadüf eseri olarak o gün Türk seksiyonunun toplantısı vardı. Serveri yatakhaneye bıraktık, toplantıda Şefik Hüsnüden Serverin âkıbetini sorduk... İvanovada hırsızlık yaptığından hapsedilmiş olduğunu söyledi. Arkadaşlardan biri o sırada Serveri salona getirdi. Herkes şaşırdı.

Hamit:

— İşte hırsız Server geldi...

(Sonu var)

(1) Geçen sene Örfi İdare tarafından kapatılan Türk ve Sosyalist partisinin teşkilât bürosu müfettişi idi. Şimdi mevkuftur.

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A. O.

Sermayesi: 2.500.000 TL.

ANKARA MERKEZİ : Anafartalar cad. No. 97 Telf.: 10610-13689-16208

İSTANBUL ŞUBESİ : Galata, Bankalar cad. No. 27/29, Telf.: 49402-40019

BEYKOZ AJANSI

İZMİR ŞUBESİ : Atatürk caddesi, No. 50/2

İZMİR AJANSI : Kemeraltı Ankarapalas altında

Her türlü Banka muamelelerini, Kambiyo, Akreditif emirlerini sür'at ve azami kolaylık göstererek ifa eder.

Yurd içinde ve dışında muhabirleri vardır.

Banka Merkezi, Şube ve Ajansları öğle tatili yapmaksızın, her gün 9,30-18; Cumartesi günleri 9,30-12 arasız müşterilerinin hizmetine açık bulundurulmaktadır.

En müsait şartlarla sigorta emirlerinizi yapar, tahvil alım, satımı arzularınızı sağlar.

İstanbul Şubesindeki kiralık kasalar müşterilerinin emrine amâde tutulmaktadır.

Küçük cari Tasarruf mevduatında 250 liradan yukarı bakıyesini muhafaza eden hesaplar arasında Senede 2 defa

APARTMAN DAİRESİ

50 LİRADAN YUKARI BAKİYESİNİ MUHAFAZA EDEN HESAPLAR ARASINDA SENEDE

4 defa

3000, 1500, 2000 lira ve İstanbul'da çok kıymetli

BİR ARSA

BİRER BÜYÜK VE DİĞER ÇEŞİTLİ İKRAMİYELER — Senede 100.000 Lira

İkramiye çekiliş günleri ayrıca ilân edilir.

"Damlaya damlaya göl olur" Ata sözünü unutmayınız. Müsait şartlarla Cari hesaplar, vadeli mevduat — preavili hesaplar açar.

BİR EV SAHİBİ OLMAK HER YURDDAŞ İÇİN BİR GAYEDİR

Türkiye İş Bankası

Bu arzunuza ulaşmak için size imkân sağlamıştır. Bundan faydalanınız. TÜRKİYE İŞ BANKASINDA tasarruf hesabınız yoksa, derhal bir hesap açtırınız.

YILDA DÖRT DEFA İKRAMİYE ÇEKİLİŞİ. HER ÇEKİLİŞTE 1 EV, 1 ARSA ve DOLGUN PARA İKRAMİYELERİ.

ÜÇÜNCÜ ÇEKİLİŞ: 25 AĞUSTOS 1948

Bu bir tereddüt değil hayranlık ifadesidir.

Hereke

kadın ve erkek kumaşları ihtiyacınızı karşılar

SÜMERBANK İPLİK DOKUMA MUESSESESİ BAHÇEKAPI BEYOĞLU MAĞAZALARINDA PERAKENDE SATILMAKTADIR.

Sanayicilerin toplantısı

(Baştarafı sahife 1 de)

üzerindeki ithalât kararını Ticaret Bakanlığı üzerine almamalıdır. Bu iş Ekonomi Bakanlığile danıştıktan sonra yapılmalıdır.

Deri sanayii Ticaret Bakanlığının bir kararile en büyük silleyi yemiştir. Krepsol ithalâtı meydandadır. Yeni hükümet nezdinde bu hususta yeniden teşebbüslere geçeceğiz.

Bundan sonra konuşan İhsan Altıok, bugün sırf muamele vergisinin sebeb olduğu kaçakçılığa temas ederek demiştir ki:

— Bugün Karamürsel Mensucat fabrikasının verdiği senelik muamele vergisi miktarı 1 milyon liradır. Halbuki dışarıda muamele vergisi vermiyen ve 6 Karamürsel fabrikasına tekabül edecek miktarda dağılmış tezgâhlar vardır. Sanayici dört numaralı iplik imal ediyor, bunu 10 numara diye satıyor! Bu itibarla verginin sanayiciler üzerindeki menfi tesiri azaltmak için maddeye ircaı lâzımdır.

Bu arada, muamele vergisinin ham maddeye ircaı meselesi tenkidlere uğramış, küçük sanayiin büyük sanayi ile rekabet edemiyeceği belirtilmiştir.

Bu tenkidlere cevap veren Sanayi Birliği İdare Heyeti Reisi, böylece, dağınık olan sanayiin bir noktada teksif edileceğini sanayiin rasyonel bir şekil almış olacağını belirtmiştir. Küçük imalâtçılar ise bu şekilde hareket edildiği takdirde bir çok vatandaşın pek perişan bir duruma düşeceğini, memleket halkının büyük bir darbe yiyeceğini anlatmışlardır. İdare heyeti azası Sadık Bigatın, bu hususta etraflı izahatından sonra hava yatışmıştır.

Bunu müteakip Hüsnü Himmetoğlu söz almış ve demiştir ki:

— Muamele vergisinin tamamiyle kaldırılması taraftarıyım. 1948 yılı devlet bütçesine 118 milyon liralık muamele vergisi konmuştur. Hükümetin muamele vergisinden bütçeye bir menfaat sağladığını sağlayacağına asla ihtimal vermiyorum. Hattâ hükümet sırf bu yüzden zarar bile etmektedir. Yani devlet bütçesine irad olarak giren muamele vergisi tahsilâtı masraf olarak çıkıyor.

Hüsnü Himmetoğlu, devletin bu husustaki zararını rakamlarla izah etmiştir.

Dr. Cudi Birtekin bu hususta Birlik İdare Heyetince gereken teşebbüse girişileceği yolunda vaidlerini müteakip ithalât mevzuuna geçilmiştir.

Makarnacılar, çorapçılar ve çelikmek istidadı gösterdiği bir sırada hariçten yapılan hesapsız ithalât çok müşkül duruma giren sanayi şubeleri namına konuşan sanayiciler, bu tarz ithalâtın hudutsuz darbelerini birer birer izah etmişler, sırf bu yüzden yıkılmaya mahkûm sanayiin kurtarılması gerektiğini ileri sürmüşlerdir.

Mevzuun bu kısmında toplantı pek hararetlenmiş ve bir çok sanayici Ticaret ve Ekonomi Bakanlıklarının genel ithalât rejiminde aldıkları birbirini nakzeder mahiyetteki kararların acı neticelerini anlatmışlardır.

Bir sanayici, yanında getirdiği ve bir nevi kadın rozeti olan madeni broşlar göstererek bunların ithali için 95 bin dolar verildiğini belirtmiş ve bu hareketten acı acı şikâyet etmiştir.

Neticede, idare heyetinin bu hususlarda teşebbüse geçmesine karar verilmiştir.

Karabükte işçilerin durumu

(Baştarafı sahife 1 de)

den ibaretti. Sayın müdür anlattı: (Bu çocuğu ben başgöz ettim. Şimdi araya bir ailevi anlaşmazlık girmiş, benim müdahalemi istiyor.)

İşte bir fabrika ki, sosyal hanlelerile işçilerin rahatı ve refahı dâvasını hayal ettiğimiz hizaya çıkarmış bulunuyor.

Gelecek yazımda rakamların ve gerçeklerin ışığında işçilerin sosyal hayatını ve gelişmelerin fotoğraflarla birlikte tanıtmağa çalışacağım.

KARDİRŞİNAS TÜRK İŞÇİSİ

(Baştarafı sahife 1 de)

beri avutulmakta olan bizlerin hayalleri hakikat olurdu.

Haklı dâvamızın tarafınızdan müdafaa edildiğini görmek bütün azalarımızda ümitler doğurmuştur. İşçi arkadaşlarım namına samimi teşekkürlerimizi bildiririm.

Saygılarımla

SESTEN DAHA ÜSTÜN SÜRATLE GİDEN UÇAK

Beyanatta bulunan Birleşik Amerika Havacılık Bakanı W. Stuart Symington hava kuvvetleri tarafından tecrübeleri yapılmakta olan XS-1 uçağının sesten çok daha üstün bir süratle uçtuğunu açıklamıştır.

Hava Bakanının sözleri

Hava Bakanı Stuart Symington bugünkü basın konferansında yaptığı demeçte, Birleşik Amerika hava kuvvetlerine mensup tecbe füze uçağı Ssone'nin ses hızından bir kaç defa daha süratle uçmuş olduğunu açıklamıştır.

Eskişehir Şeker Senaî işçileri Sendikası ana tüzüğü

35 — Yönetim kurulu mesleki ve idari herhangi bir işin incelenmesi için bilgisinden ve tecrübesinden faydalanacağı kimseleri danışma maksadile toplantısına çağırabilir. Bu zatlar verilen kararlardan oy sahibi değildirler.

36 — Sendika başkanı her yerde ve her hususta sendikanın temsilcisidir. Hastalığı veya başka bir özrü halinde bu süre içinde başkanlık vazifelerini başkan vekili yapar. Sendikanın mührü yalnız başkanda durur. Başkan vekili tarafından muamelâtın idaresi gerektiği zaman buna verilir. Mühür ancak elinde bulunduğu kimsenin imzasını da havi olduğu takdirde muteberdir.

SAYMANIN GÖREVLERİ

37 — Sayman üye mevzuata uygun usullerle iş bu tüzüğün ve yönetim kurulunun vermiş olduğu yetkilerle hesap işlerinin düzgün olarak yürümesine nezaret ve sendika ayrı bir muhasebeci tutuncaya kadar bunları bizzat teminile sarfiyatın bütçe tasarısının hazırlanması saymana aittir. Bunları yönetim kurulunun tetkik ve tasvibine arzederim. Bütün masraf emirlerile her türlü ödenek makbuzlarını başkanla birlikte imza eder.

VEZNEDARIN GÖREVLERİ

38 — Veznedar sendikaya ait tahsilâtı takip eder 100 liradan fazla parayı sendika namına önceden yönetim kurulunca kararlaştırılmış millî bankalardan birinde açılmış olan hesaba yatırılır. Saymanla beraber gelir ve giderleri muntazaman defterlere kaydını takip ve temin eder. Bankadaki para başkan veya vekili, sayman veya veznedarın müşterek imzalariyle çekilir.

DENETİM KURULU

39 — Yönetim kurulunun bütün muamelâtını ve tahsilât ve sarfiyatın bütçeye uygun yapılıp yapılmadığını denetlemek üzere 15 inci maddenin 6. cı fıkrası gereğince genel kurul tarafından her çalışma yılı için beş kişilik bir denetim kurulu seçilir. Denetçiler her zaman dosyalar, defterler, müsbet evrak ve dip koçanları üzerinde incelemeler yapmak ve kasa mevcudunu saymak yetkisine haizdirler. Yönetim kurulu, sayman veznedar ve sendika memurlar da denetçilere her cihetten kolaylık göstermek ve istedikleri vesikaları, evrakı ve defterleri ihzar etmekle mükelleftirler.

40 — Denetim kurulu yaptığı murakabe ve incelemeler sırasında cemiyetin para mu[illegible] yolsuzluk veya suiistimal gördüğü takdirde keyfiyeti yönetim kuruluna bildirir ve tahkikatı derinleştirmek üzere [illegible] yolsuzluk görülen kimselerin muvakkaten işten uzaklaştırılmasını ister. Yönetim kurulu buna muvafakat etmediği ve işten el çektirilen kimsenin suiistimali meydana çıktığı halde hakkında takibat yapılmaktan çekinildiği takdirde denetçiler haysiyet divanını toplantıya çağırırlar. Denetim kurulu ile haysiyet divanı bir arada yapacağı toplantıda verilecek kararla gerekirse 22 nci madde mucibince genel kurul olağanüstü toplantıya çağırılırlar. Ve burada durum denetçiler tarafından açıklanarak yapılacak muamele hakkında genel kuruldan bir karar istenilir.

HAYSİYET DİVANI

41 — Sendika üyelerinin şartlarına ve gerek kendi aralarında ve gerekse üye ile sendika arasındaki karşılıklı münasebetlere dair bu tüzükte yazılı hükümlerin tatbikinde denetim kurulu ile yönetim kurulu arasında zuhur edecek ihtilâflarda bir danışma ve karar mercii olarak genel kurul tarafından 15 inci maddenin f fıkrası gereğince her çalışma yılı için bir haysiyet divanı seçilir.

42 — Haysiyet divanının görev ve yetkileri şunlardır:

a - Bir üyenin sendikaya kabulü hakkında tereddüt hasıl olduğu zaman 5 inci maddede yazılı şartların bahis konusu olan üye hakkında mevcut olup olmadığına dair karar vermek.

b - 8. nci madde delâletile 31 inci maddeye göre ihtar ve çıkarma cezası vermek.

c — 30 uncu maddenin i, k, l, a fıkralarında yazılı işlerin ifasında yönetim kurulu ile iş birliği yapmak.

d - 27 nci ve 40 ncı maddede yazılı hallerin vukuunda genel kurul olağanüstü toplantıya çağırmak.

SENDİKA TEMSİCİLERİ

43 — İş kanununun tarifine göre işçilerile iş veren arasında çıkacak (tek başına) (ve toplulukla) iş ihtilâflarında ara bulmak ve iş arkadaşlarının hak ve menfaatlerini doğrulukla korumak amacile bu kanunun 78 nci maddesinden seçilme tarzı tarif edilen iş mümessilleri rızalarının alınması şartile iş yerlerile sendika arasında karşılıklı münasebeti düzenlerler. Bu görevi kabul eden iş mümessilleri sendikanın o iş yerindeki temsilcisi sayılırlar.

Senkida işbu tüzüğün (30 uncu maddesinin c fıkrası) gereğince bu mümessillikler için aday gösterilir, sendika adaylarından seçilen iş mümessilleri çalıştıkları iş yerlerinde çalışma mevzuatının uygulanma tarzının takibi, işçilerin şikâyet ve dileklerinin dinlenip sendikaya aksettirilmesi, sendika aidatının toplanması, bulundukları yerlerdeki iş hayatının işçi ile iş veren arasında karşılıklı güven ve saygıyı ve istihsal artımını sağlıyacak bir yolda geliştirilmesi için çalışmakla görevlidirler. Sendika mümessilleri bir iş yerindeki bütün işçilerin hak ve menfaatlerinin iş kanununun hükümleri içinde korurlarsa da sendika üyesi olmayan bir işçinin hak ve menfaatini sendika vasıtasile korunup korunmaması yönetim kurulunun bu hususta vereceği karara bağlıdır.

CEMİYET HAYATI:

DOĞUMLAR

31 Mayıs pazartesi günü İ[illegible] Dr. [illegible] Abdurrahman Karasakalın, Haliç fabrikası havuzlardan Muzaffer Gökgeyin, İst. B. Karaağaç müessesesinden Ahmet Balcının, Beykoz deri ve kundura fabrikasından Muzaffer Acatadın, İstinye Doklarından Hüseyin Gülerin, 1 Haziran salı günü D. Den. yollarından İhsan Bilenerin, Defterdar fabrikasından Ömer Yıldırımın ve Ömer Aylarin, 2 Haziran çarşamba günü Feši Dukus ve Şürekâsı Debağat fabrikasından Hayri Özdemirin, Adalet mensucat fabrikasından Mehmet Gülerin, Şişe ve cam fabrikasından Abdullah Filizin, 3 Haziran perşembe günü Tekel tamir atölyesinden Fethi Pehlivanın ve Burhanettin Gökoğlunun, Türk çimento ve kireci fabrikasından Ahmet Kayanın, 4 Haziran cuma günü Askeri dikimevinden Ali Ulanın, 5 Haziran cumartesi günü Haliç fabrikası havuzlardan Edip Erkanın, Taşkızak havuzlarından Mehmet Adıyamanın, 6 Haziran pazar günü Ar dokumacılık Ltd. S. den Muharrem Kesebirin ve Haliç fabrikası havuzlarından Ali Fuat Nil'in birer çocukları dünyaya gelmiştir.

Yavrulara uzun ömürler, ana ve babaya da saadetler dileriz.

İŞ KAZALARI

1 Haziran salı günü İstinye Doklarından Ömer Köseoğlu, Şişe ve cam fabrikasından Mustafa Güner, Tufan Kuru, İsak Rividi ve Şürekâsı debagat fabrikasından İsmail Başar, Tekel kibrit fabrikasından Sabahat Karaman, 2 Haziran çarşamba günü Zeytinburnu çimento fabrikasından İbrahim Aslan, İ. T. T. T. den Ömer Taşpınar, İzmit kâğıt fabrikasından İsmail Çoban, 3 Haziran perşembe günü İ. E. T. T. den Mustafa Afbıyık, Rahmi Büyükkotlar, Tekel tamir atölyesinden Halil Yüceışık, Beykoz deri ve kundura fabrikasından İbrahim Dörter, İzmit Kâğıt fabrikasından Şükrü Keskin, Şişe ve cam fabrikasından Mehmet Çap, Şark madeni eşya fabrikasından İbrahim Azib, 4 Haziran cuma günü Halk kooperatifi fabrikasından Hidayet Kazdal, Hereke fabrikasından Hüseyin Öztürk, İzmit kâğıt fabrikasından Osman Erdoğan, Şişe ve cam fabrikasından Nebahat Ay, Osman Kocakaya, 5 Haziran Cumartesi günü, Haliç fabrikalarından Şevket Erkantar, Nur kalem fabrikasından Mustafa Aşım, 6 Haziran pazar günü Yunus çimento fabrikasından Receb Topçu, 7 Haziran pazartesi günü Bakırköy bez fabrikasından Memduh Simşir ve İstinye Doklarından Ruhat Canıtez iş yerlerinde çalışırlarken birer kaza geçirmişlerdir.

Kazazedelere geçmiş olsun der acil şifalar dileriz.

İş ve İşçi Bulma Kurumu

İŞ ve İŞÇİ ARIYANLAR

İş, yahut işçi arıyorsan iş ve işçi Bulma Kurumu şubelerine müracaat et. Bu şubeler isteğini parasız yerine getirir.

KURUMUN ŞUBELERİ:

	Telefon No:		Telefon No.
Ankara Md.	13686	Beşiktaş Kolu	
İstanbul Ajanlığı	21942	İzmir Md.	4842
İstanbul Md.	41367	Adana Md.	1152
Üsküdar Kolu		Konya Md.	1152
Aksaray Kolu		Eskişehir Md.	453
Eyüp Kolu		Bursa Md.	1963
Bakırköy Kolu 16 dan 104		Trabzon Md.	
		Samsun Md.	

KEL KAHYA

Her hafta Pazartesi günleri çıkan Tarafsız Mizah gazetesini okuyunuz ve abone olunuz. Telefon: 24008

Adapazarı ve Havalisi Sayın Halkına:

Her türlü giyim eşyası ve diğer ihtiyaçlarınızı en sağlam cinsinden ve en ucuz olarak sağlamak istiyormusunuz?

Öyle ise İstanbul Dokumacılar Kooperatifinin Adapazarı satış şubesine bir defa uğrayınız!

Mallarımız sağlam, ucuz ve Çeşitlerimiz Boldur.

HÜRBİLEK

Haftalık Gazete

Sahibi: Dr. Rebi Barkın

Bu nüshada yazı işlerini fiilen idare eden: Sabahattin Selek

Dizildiği yer: Rıza Koşkun Matbaası

Basıldığı yer: Sucuoğlu Matbaası

Yıllık abonesi: 5 liradır.

Geçmiş nüshalar 20 kuruştur. Gönderilen yazılar [illegible] veya [illegible] iade edilmez.

İş ve İşçi arayanların ilânları Parasız [illegible].